

EEN LASTIG VOLKJE, DIE GOUDSE PIJPMAKERS.

door Leen van den Berg.

In 1747 heerste er in Gouda een hevige twist tussen de pijpmakers en pottenbakkers. Het laat zich gemakkelijk raden waar de herrie over ging, natuurlijk zoals wel meer gebeurd was, het bakloon van de pijpen.

De pijpmakers trokken naar het stadhuis en dwongen de Heren Burgemeesteren hen toe te staan, voortaan ovens in hun eigen huis te mogen zetten. Doch toen ze enige ondervinding kregen met het pijpenbakken, bleek al spoedig dat ze nu veel onvoordeliger uit waren en besloten hun pijpen maar weer naar de pottenbakker te brengen. De pottenbakkers kwam dit besluit begrijpelijk goed uit, daar hun bedrijf zonder het aanvullend pijpenmateriaal niet rendabel was. De rust was weergekeerd,

maar niet voor lang, want het jaar daarop ontstond opnieuw be-
roering door het gebrek aan Friese turf. Dit gebrek was er de
oorzaak van, dat de pottenbakkers niet konden bakken en de
pijpmakers daardoor hun bedrijf moesten stilleggen.

Op den 16e meid 1748 vergaderden 400 tot 500 man, pottenbak-
kers en pijpmakers, voor het huis van pottenbakker Plum.
De vergadering werd zeer roerig, de emoties laaiden hoog op,
maar voor het op gewelddadigheden uitliep kwam de hoofdofficier
van Gouda, Cornelis Moering met zijn manschappen ter plaatse
en wist aldaar de zaak in de hand te houden. Mede door de aan-
komst van enige schepen met turf, kwamen de gemoederen weer
tot bedaren.

Al met al was het jaar 1748 het jaar van meer opstand en on-
rust. Over de oorzaak ervan zijn wel een paar redenen te noe-
men. De onderlinge concurrentie werd steeds groter en de ver-
koop van pijpen aan het buitenland begon toen al te stagneren,
door invoerbepeningen en hoge invoerrechten. De tekenen van
het komend verval waren al lang aanwezig, maar het Gilde van
de pijpmakers verzuimde daar vroegtijdig op te reageren.
Door deze laksheid kwam het, dat de meeste pijpmakers niet
voorbereid waren op de achteruitgang in hun industrie waar-
door er regelmatig onrust in de gelederen van de pijpmakers
ontstond.

Bronnen: Aardrijkskundig woordenboek der Nederlanden.
door A.J.van der Aa. 1843.(Gouds archief)
Van Stakers en stichters. Anoniem
Zeeuw Gezicht, 5e jaargang nr.2, 1980.

VERZOEK AAN ALLE LEDEN.

Graag zouden wij het blad zo gevariëerd mogelijk willen houden.
U kunt er aan meehelpen door wetenswaardigheden, nieuwtjes, co-
pieën van tabaksmerken en leuke afbeeldingen naar ons toe te
sturen. Ook de melding van nieuwe boeken en artikelen zijn wel-
kom. Als het U moeilijk valt een verhaaltje te schrijven, stuur
ons dan de gegevens, wij zorgen voor de afwerking. Als U ideeën,
opmerkingen of kritiek hebt die het blad ten goede komen, dan
kunt U dit altijd aan de redactie te kennen geven.

Het Afrika Museum heeft een tentoonstelling in voorbereiding
over "Pijpen en de rol van het roken in de Afrikaanse samenle-
ving". Wie een Afrikaanse pijpencollectie heeft wordt verzocht
zich in verbinding te stellen met dit museum.

Het adres luidt: Afrika Museum, Postweg 6, 6571 CS Berg en Dal
tel: 08895-2044, t.a.v. de conservatrice Mw. C.M.S. Eisenburger.